

BISERICA ȘI ȘCOALA

REVISTA OFICIALA A EPISCOPIEI ARADULUI

Redacția și Administrația:
ARAD, STRADA EMINESCU 18

APARE DUMINECA
Redactor: Pr. Ilarion V. Felea

ABONAMENTE:
Pentru 1 an 300 Lei; 6 luni 150 Lei

Cuvântarea

I. P. S. S. Părintelui Patriarh Nicodim la deschiderea cursurilor
Universității din București

Pentru întâia oară pășesc în acest templu al științei, nu fără sfială ca în prezența majestății divine a științei și a credinței.

Știința este atribut, însușire dumnezeiască, pe care Dumnezeu a făcut pătaș numai pe om, cum credința este dar dumnezeesc, pe care Dumnezeu l-a sădit în inima omului. Așa dar știința și credința, după obârșie, sunt înrudite, ca purcezând amândouă din același izvor, dela Dumnezeu.

De acela știința adevărată duce pe om la izvorul ei, adică la Dumnezeu, cum îl duce și credința.

Iată pentru ce marii învățați, marii descoperitori ai forțelor și legilor naturii, erau profund religioși, ba unii din ei nu puteau să rostească numele lui Dumnezeu, fără să nu-și descopere capul și ori de câte ori făceau o descoperire, ziceau: „Mulțumescu-Ți Doamne, că m'ai învrednicit să ridic un colțisor al vălului, ce dosea de mine tainele naturii“.

Dar marii învățați nu numai că cunoșteau pe Dumnezeu, ci cunoșteau și voia Lui: „Să iubești pe aproapele tău ca pe tine însuși“.

De aceea, toată munca, toată strădania lor pentru știință și pentru descoperirile științifice era pentru a le pune în slujba aproapelui, în slujba oamenilor, pentru binele lor.

Așa-i știința adevărată; așa-s adevărații oameni de știință.

Știința mincinoasă însă, știința părută, nu i așa. Știința aceasta nu caută în sus, ci este trufașă, pământescă, trupească, demonică. Oamenii necredincioși au porunc lor: „Homo homini lupus“. De aceea știința și descoperirile ei nu le întrebunțează după voia lui Dumnezeu și în folosul semenilor, ci după capriciile lor, după pornirile lor de lup împotriva lupului.

De aceea, câtă înseninare a frunții, când vedem să se deschidă astăzi porțile acestui templu al științei,

se încep cursurile învățăturilor la acest început de om cu rugăciune către Dumnezeu. Ce-i asta dacă nu simbolul alianței între știință și credință.

Va să zică, se începe aici lucrul cu semnul crucii și cu „Doamne ajută“. Se începe aici munca științifică tot așa, cum începe și plugarul munca agricolă la coarnele plugului, cu semnul crucii și cu „Doamne ajută!“ Ce frumoasă legătură între muncitorul de aici și între cel de acolo!

Dvs., domnilor profesori, sunteți dumnezei, cum zice prorocul, pentru că săvârșiți aicea, în cerul acesta pământesc, operă dumnezească.

Iar voi, dragi studenți, aveți să vă însușiți începutul atributul divin al științei. Aceasta nu se poate face decât cu deplină supunere și ascultare de profesor, cu sârguință deplină și cu necontenită rugăciune către Dumnezeu, ca să puteți primi puterea divină, atributul divin al științei.

Dar un lucru să știți și anume; că chiar de ați ajunge să posedăți toată știința și toate tainele naturii, încât să mănuiți fulgerul și trăsnetul ceresc și să aveți la îndemână puterile iadului de jos; chiar de ați ajunge semizei și zei, toate acestea n'ar fi de nici un folos nici pentru lume, nici chiar pentru voi, dacă nu vă veți sili să vă însușiți și alte desăvârșiri dumnezești, de nu vă veți sili să fiți, după porunca lui Hristos, „desăvârșiți ca Tatăl vostru cel din cer“, buni și plini de dragoste, cum e Dumnezeu. Numai așa veți putea, cu ajutorul științei, să faceți din țara asta țara fericirii, să prefăceți poporul acesta în popor fericit, numai așa veți putea să fiți slujitori destoinici ai Patriei, slujitori vrednici ai neamului, servi și sfinți credincioși ai Tronului, și mai pre sus de toate, slujitori credincioși ai lui Dumnezeu, ingeri luminați, inzestrați cu puteri divine.

Cu aceste gânduri și convingeri, rugăm fierbințe pe Atotputernicul Dumnezeu să binecuvinteze începu-

tul acestui nou an de învățătură și de studii cu spor la muncă pentru toți, să trimiță pace și liniște, iar sfârșitul anului să-l încununeze cu belșug mare de roadă pentru munca sânguincioasă depusă și de profesori, și de studenți. AMIN.

Duminica 25 după Rusalii.

Jerfa binetacerii

Așa li se pare unora, că milostenie nu pot face decât cei avuți. Cum ar fi putut face milostenie, zic aceștia, săracul Lezar și doar numai bogatul a ajuns în focul iadului? Dar jerfa nu este a bogăției, ci a inimii. Dacă ai inimă bună faci milostenie, dacă n'o ai, n'o faci nici din bogăția nemăsurată. Ca să înțelegem acest lucru, Mântuitorul ne dă pilda samarineanului milostiv. Pilda aceasta e așa de limpede, dar așa de grea.

Într'o școală s'a făcut lecția la religie despre samarineanul milostiv. Copiii o învățaseră repede. De încheiere au fost întrebați: Vă place vouă de levitul și de preotul cari au trecut pe lângă cel nenorocit? Copiii au răspuns: Nu ne place. De ce? Au fost răi. Au fost fără milă. Foarte bine. Dar de samarinean vă place? Place. Pentru ce? A fost bun. I-a fost milă. Dar voi cum ați face, ca levitul și preotul sau ca samarineanul? Ca samarineanul. Foarte bine, așa să faceți.

Și copiii și vrâstnicii osândesc pe cei doi și laudă pe al treilea. Dar să ne gândim mai temeinic. Ce ai face, în adevăr ce ai face în asemenea împrejurări? Închiptule-ți? Ești pe un drum ce duce prin pădure. Drumul pustiu, nicăiri nici șipenie de om. Tu întinzi pașii, căci singurătatea te turbură. Deodată, în drum vezi urme de pași de oameni cari s'au luptat. Auzi gemete de om ce trage pe moarte și te pătrunde un fior. Vezi pe cel nenorocit și fără să vrei privești în preajmă-ți și te întrebi: oare nu vin și la mine? Cu întrebarea aceasta ai și omorât mila din tine și vei trece pe alături. Nu te mai faci samarinean.

Vedeți, a dormi, a mânca și a judeca pe alții e foarte lesne și plăcut și dormim, mâncăm și judecăm pe alții fără să ni se poruncească. A face însă ca samarineanul, e mai greu. Aci îți trebuie inimă și această înseamnă și milă, dar și un fel de vitejie gata să aducă jertfă.

Întri în casa aprinsă să îți scoți copilul din ea? Dar pe un străin? Ești gata să-ți pui viața în primejdie ca să scapi pe cineva dela moarte? Ești gata să pleci la luptă pentru țara ta, pentru neamul tău? Ești tu gata să înfrunți primejdia, ca să faci un bine, fără să cumpănești cât prețuește viața ta? În astfel de împrejurări se descoperie inima miloasă și tare, inima de erou. Căci în fiecare și în cea mai mică binefacere se cere un eroism, o inimă, gata să aducă și să se aducă jertfă, dar fără să se gândească la greutatea jertfei. E destul să știi că e frumoasă. În felul acesta se vede cum urmezi învățătura Domnului.

E greu să faci asemenea? Dar fără o astfel de inimă gata să se jertfească nu vei jertfi nici din bogăție. Cu o astfel de inimă vei găsi calea să faci

bine și dacă ești sărac. Văduva săracă a fost laudată pentru bănușul ei dat pentru biserică, fiindcă a dat din toată inima. Și, zice Mântuitorul, a dat mai mult decât toți ceilalți laolaltă, fiindcă aceia au dat ca să fie văzuți ce și cât dau.

Pe samarinean nu l-a văzut nimeni când a făcut milostenie cu cel căzut între tâlhari. Văduva săracă ar fi vrut să nu fie văzută de nimeni. A fost însă văzută de Hristos Domnul, care a văzut și pe samarinean și te vede și pe tine și pe fiștecarele când face milostenie nevăzută de oameni. Hristos care te vede când faci milostenie, a zis: Milostenia voastră să n'o faceți înaintea oamenilor. Aci e frumusețea și prețul cel mare al jerfei prin binefacere.

Sunt unii cari aduc daruri pentru săraci sau pentru biserică și cer ca numele lor să fie scr'ș la gazetă. De nu li s'ar pune numele în gazetă nici n'ar da nimic. Ce inimă îngustă, ce credință puțină! Nu înțelegi, nu crezi că Dumnezeu vede milostenia ta, vede inima ta? Nu crezi că milostenia pe care n'o lauda oamenii, o va lauda Hristos așezându o de-a dreapta sa? Mai mult. Hristos se sălășluiește în casa sufletului tău când faci o milostenie neștiută de oameni și se bucură și bucuria lui se varsă în inima ta și o umple de negrăită bucurie.

Incerceți și veți vedea. Iată se apropie iarna. Găsește-ți undeva un nepuțincios, sau o familie săracă și necăjită. Du milă unora ca aceștia sau măcar unuia. Du-le de foc, de mâncare, o haină mai călduroasă, o încălțăminte sau ce crezi cu inima ta că le poți duce din toată inima.

Într'o povestire se spune, că un ciubotar citise din sfânta Scriptură: Iată, slau la ușe și bat. Când citea i s'a părut că și aude un glas: Astăzi vo'u veni la tine. A pregătit omul mâncările cele mai bune după puterea și priceperea sa. Aștepta să vie Domnul la el. Era la amiază, mâncarea era gata și nu venia. Un copilăș zdrăncos, aproape degerat de frig și flămând i s'a lipit de ușe. Ce să facă? Nu l-o lăsa acolo pe când vine Domnul. L-a dus să-l încălzească, i-a dat o mâncărică. A venit apoi o văduvă cu un copil, l'hnji de foame, morți de frig. Înaintea casei femeia a căzut de-o sfârșeală ce-o copleșise. Ce să facă omul? N'o putea lăsa acolo. Puțină căldură, ceva mâncare și se va întări femeia și va putea să meargă mai departe. S'au dus și vremea trecea, dar Domnul nu mei venia. Se făcu seară și omul se întreba singur: Să nu fi auzit eu bine? Dar era limpede și am auzit cum zicea: Astăzi voiu fi la tine. Și n'a venit. Deodată s'a făcut lumină și i se părea că vede aievea pe Hristos. Se gândea că mâncarea i s'a gătat, o mâncaseră cei trei și a zis: Doamne, te-am așteptat și n'ai venit să șezi cu mine la masă. S'a făcut d'n nou lumină și atunci s'a văzut chipul copilului, al femeiei cu copilul și tustrei ziceau: Nu știi c'am venit? Am fost la tine la masă.

Cu fiecare milostenie neștiută de oameni, dar făcută din inimă, Hristos Domnul intră în casa noastră și în casa sufletelor noastre și se bucură și bucuria lui se varsă în inimile noastre.

Faceți milostenii din inimă, fără să vă știe oamenii, căci aceasta este jerfa binetacerii plăcută lui Dumnezeu.

Prot F. Codreanu.

De ce iubim ortodoxia?...

În Ortodoxie viază Hristos în etern. În ea se continuă necurmat activitatea preoțească mântuitoare a lui Hristos, în ea se realizează onorarea și adorațiunea lui Dumnezeu, luminarea, îndreptarea și sfințirea credincioșilor și se comunică omenirii darul dumnezeesc ce i l-a adus Hristos. Iisus Hristos s'a arătat pe pământ în mod vizibil, s'a intrupat ca om din Preacurata Fecioara Maria și a adus mântuirea.

„Intruparea, zice Sergiu Bulgakoff, nu este o idee sau o doctrină — ea este înainte de toate un eveniment care s'a produs odată în timp, dar care posedă toată puterea în eternitate. Aceasta intrupare a Domnului este perpetuă și toți oamenii formează biserica lui. Ortodoxia este biserica lui Hristos pe pământ, o viață nouă cu Hristos și în Hristos, condusă de Duhul Sfânt“. Marele dogmatist rus Macarie ne spune: „Ortodoxia este cea mai înaltă dreptate în creștinism, ca urmare directă a adevărului celui mai curat și a iubirii desăvârșite“.

Ortodoxia nu este altceva decât creștinismul cel adevărat așa cum a fost propus dintru început de Hristos și de sfinții apostoli. Wladimir Guettée zice: „Pentru a oferi lumii creștinismul așa cum a fost el predicat de către apostoli, trebuie o societate permanentă, care să fi trăit în epoca apostolică și a cărei viață să fi fost una, începând dela apostoli și până în zilele noastre. O astfel de societate există: aceasta este Biserica Ortodoxă. Ei i-s'a imputat imobilitatea sa. Această imobilitate este care a mântuit adevărata noțiune despre creștinism, pierdută prin activitatea periculoasă a celorlalte biserici“. Biserica ortodoxă, zice Domnul prof. Nichifor Crainic, este universală în dogmă și națională în mijloacele de a intrupa dogma în viață, e cea mai potrivită formă de creștinism pentru dezvoltarea morală și spirituală a unui popor. Ea nu-i silește natura etnică, ci i-o desăvârșește. Pacea și buna învoire între oameni, adică scopul ei social se realizează prin ridicarea oamenilor la un nivel spiritual, același pentru toți“. „Biserica ortodoxă, spune Domnul Prof. C. Rădulescu-Motru, a adus pace și mângâiere acolo unde Biserica Apusului ar fi adus război și vrajbă“. „Catholicismul, zice Domnul Prof. Nichifor Crainic, făcând din scaunul vicarului unicul său centru, universalizează ceea ce e local, pe când ortodoxia localizează ceea ce e universal. Căci capul Bisericii noastre nu e un vicar oarecare, ci însuși Hristos. Iisus Hristos, ca fire dumnezeiască, e pretutindeni și în orice loc, centrul și focarul vieții noastre“.

Învățătura pe care o are Biserica noastră ortodoxă despre ceea ce trebuie să fie viața religioasă a creștinilor, este cu mult mai sublimă față de concepția celorlalte biserici creștine. Părintele Prof. D. Stăniloae ne spune: „Față de abstracționismul catolic, Ortodoxia

apare ca o mamă care-și întinde dragostea mântuitoare peste întreg omul, peste toată bogăția lui moștenită și dobândită“. „Ortodoxia, zice Domnul prof. Nichifor Crainic, apare ca un filtru uriaș, prin care omul și natura se curăță de zgura păcatului și se iluminează pentru a se desăvârși“.

Am spus mai sus că singura care a păstrat în întregime învățăturile lăsate de Mântuitorul și urmașii Lui: sfinții apostoli și ceilalți sfinți părinți, este Biserica ortodoxă.

Nici cea catolică și nici cea protestantă n'au împlinit acest rol; aceasta din urmă, „tocmai în virtutea principiului ei fundamental, care este libera examinare, nu poate oferi lumii creștinismul ca un fapt primit dintru început și transmis așa după cum a fost primit“. De aceea, mântuirea unui suflet omenesc se poate face numai prin Biserica întemeiată de Mântuitorul Hristos, prin Biserica ce a păstrat și păstrează neschimbate formele creștinismului originar, prin Biserica ortodoxă, adevărată, sobornicească și apostolească.

În primul rând deci, din această cauză iubim toți aceia cari dorim o mântuire, Biserica lui Hristos, Biserica ortodoxă. Iubim Ortodoxia pentru că aceasta este religiunea sau mai bine zis credința în care s'a născut și a trăit neamul nostru românesc, de aproape două mii de ani. Ortodoxia este credința care a luminat în toate vremurile drumul vieții strămoșilor noștri, ajutându-le să străbată glorios prin atâtea cumplite și grele încercări ale destinului. Ea este credința care a unit pe înaintașii noștri într-o necazurile și durerile pe care le au îndurat cu resemnare, pentru a se feri de momentele de fericire pe care le merită orice luptă curată și orice trudă sau jertfă desinteresată. „Și dacă strămoșii noștri, zice Domnul Sextil Pușcariu, au putut împlini misiunea lor istorică, aceasta se datorește ortodoxiei lor, cea mai tolerantă între religii, recomandând blândețea și supunerea, nerăvnind mărirea și păstrând neschimbate formele creștinismului originar“. Ortodoxia ne-a format ca neam, fiindcă ea este mai veche decât neamul, iar prin directivele ei am eșit la suprafața istoriei. Ea ne-a făurit și consolidat țara prin jertfa supremă și eroică a fiilor ei, fiindcă ea a existat înainte de a fi țara în hotarele ei de astăzi. „În ea vedem, zice Domnul Prof. Nicolae Iorga, cea mai veche tradiție neîntrecută de ideal uman, cea mai venerabilă tradiție națională, cea mai largă viață între ai noștri. Prin ea suntem contemporanii martirilor, prin ea vorbim cu strămoșii în limba lor, prin ea suntem frați în soluția plină de speranță a celor mai grozave probleme, ferindu-ne astfel de semeția, ca și de umilința gândului“.

Suntem convinși, că fără credința ortodoxă, neamul nostru nu s'ar fi dezvoltat așa cum este. Dacă dealungul veacurilor ne-am păstrat ființa etnică și limba neamului, aceasta e meritul ortodoxiei, care a fost în toate timpurile pavăza naționalității noastre. „Biserica

română, spunea Tache Ionescu, este cea mai veche și mai puternică temelie a statului, aceea în care s'a adăpostit și păstrat veacuri de-a rândul conștiința națională". Iar P. S. S. Episcopul Nicolae Colan ne spune: „Ea ne-a durat lăcașurile sfinte, mănăstirile și bisericile cari împodobesc pământul românesc dela o margină la alta a țării, intinzând pe pereții lor, pânza învățătoare a chipurilor de sfinți, mărturisitori și mucenici ai lui Hristos și ai demnității neamului. Ea propovăduiește dela răscruce de drumuri prin troițe, iar de pe acoperișurile caselor românești și dela căpătaii mormintelor noastre scumpe, prin cruci... Ea ne-a învățat să plângem și să ne bucurăm în viers, spre mângâierea și întărirea noastră sufletească.“

Știm, că Biserica neamului ne-a adus mari servicii, fiind singurul focar și singura făclie care aduna, păstra și răspânda lumina. Ea, una, sfântă, sobornicească și apostolească Biserica a fost, este și va fi puterea de viață „spre mântuire tot celui ce crede“; neamul nostru a crezut, de aceea s'a mântuit prin ea.

Dacă privim în trecutul țării noastre, pustiită secole întregi de către hoardele păgâne și împilată de către supușii stăpânirii maghiare și turcești vedem, că Biserica noastră ortodoxă apare întotdeauna ca singurul nostru sprijin moral și material. Căci sub aripile ocrotitoare ale Ortodoxiei, neamul românesc și-a vindecat rănilor și-a înăbușit durerile, adunând noi forțe pentru a împiedeca dușmanul crotopitor. Aceste forțe se adunau în special în sfintele mănăstiri, căci ele au fost lăcașuri de adăpost, aripi ocrotitoare, în timpuri de urgență. Pe altarele acestor mănăstiri se depunea în scris amintirea sfântă a trecutului. În aceste mănăstiri, care erau înconjurate cu ziduri trainice și înarmate cu tunuri de lemn, ostașii români se luptau adeseori cu dușmanii, rezistând până la ultimul om, pentru apărarea sfântului pământ al neamului. În aceste timpuri de groază, Ortodoxia, prin reprezentanții ei, dela ultimul călugăr și până la mitropolitul țării, și-a făcut complect datoria, mângâind și ajutând pe aceia cari își sacrificau chiar și viața pe altarul patriei.

Strămoșii noștri dela opincă și până la domnitor au văzut că numai cu o credință tare și sub aripile ocrotitoare ale Ortodoxiei pot ca să trăiască. De aceea toți voievozii și domnii Țării Românești au fost ctitori de biserici. Așa de ex.: avem pe Mircea cel Bătrân ca luptător al creștinătății contra turcilor, pe Ștefan cel Mare care este recunoscut de însuși papa dela Roma, ca stâlp al creștinătății. Avem pe Neagoe Basarab care a zidit cea mai frumoasă mănăstire de pe cuprinsul țării noastre, mănăstirea Curtea de Argeș, care este și azi capodopera arhitecturii românești. Avem pe Constantin Brâncoveanu, care mai bine și-a jertfit viața cu întreaga lui familie, decât să se lapede de legea strămoșească. Pe lângă toate aceste fapte Ortodoxia a jucat un rol însemnat la nașterea și dezvoltarea culturii și literaturii române. Este de ajuns a aminti numele diaconului Coresi care a ti-

părit la Brașov mai multe cărți bisericești, a mitropolitelor Varlaam, Dosoftei, „părintele poeziei românești“, apoi Antim ivireanul și Simeon Ștefan, pentru a ne da seama de rolul Bisericii ortodoxe, mai ales în primele începuturi ale literaturii noastre. „Biserica ortodoxă, zice Domnul Sextil Pușcariu, rămâne izvorul din care literatura se adapă și acum, rămâne același șipot îngrădit în curtea bisericii, dar apa lui curge limpede și răcoritoare făcând câmpurile prin care trece fertile pentru toate genurile literare“.

Ortodoxia a mai contribuit și la nașterea și înălțarea școlii românești. Astfel în Ardeal școala românească e amintită mai întâi în anul 1495 la Brașov, apoi la Caransebeș și Făgăraș; iar în Muntenia se menționează școala dela biserica Sfântul Gheorghe din București. În Moldova este pomenită școala dela biserica „Trei Ierarhi“ din Iași, întemeiată de Vasile Lupu, de de sub teascurile căreia apar primele cărți traduse de Mitropolitul Varlaam. Mai trebuie să amintim seminarul dela Socola, al cărui fondator este strălucitul cărturar și Mitropolit Veniamin Costache, unde mulți dintre strămoșii noștri au învățat să cunoască legile lui Dumnezeu și misterele ortodoxiei.

Din cele expuse în legătură cu marii Ierarhi și ctitori ai bisericii neamului vedem, că ei au fost aceia, cu ajutorul cărora Ortodoxia a jucat un rol important în lupta de salvare a limbii și etnicului românesc. Ei au fost aceia, cari și-au dat seama de cuvintele Apostolului Pavel din epistola primă către Corinteni cap. XIV. v. 19: „În biserică voesc mai bine să vorbesc cincii cuvinte cu înțeles, ca să-i învăț și pe alții, decât zece mii de cuvinte în limbă străină“.

Să iubim dar Ortodoxia, deoarece întemeietorul ei este Iisus Hristos, și pentru că (după cum spune părintele Petru Comanița) „nu-i o religie a formalismului care să impresioneze trecător simțurile, printr'un cult asemănător unei scene de teatru, ci ortodoxia este religia trăirii unei intense vieți spirituale“. Ortodoxia este o religie sfântă, care îndeamnă cu blândețe omenirea de pretutindeni și de totdeauna la o Viață nouă și sublimă, căci ea prin întemeietorul ei Domnul Nostru Iisus Hristos, — care este Calea, Adevărul și Viața ei — ne îndeamnă și ne chiamă pe toți — indiferent de ce vârstă sau stare socială avem — la adevărul divin, prin care ne vom mântui.

Din cele expuse vedem că Ortodoxia a contribuit efectiv la propășirea și înălțarea Țării nu numai prin predicarea și răspândirea cuvântului lui Dumnezeu, ci și prin opere, care vor rămâne exemple strălucite dealungul veacurilor.

Activitatea trecutului constituie chezașia viitorului. Crucea și ideea românismului ne-au adăpostit, în trecut și tot ele ne vor adăposti și lumina viitorul. Secole întregi Ortodoxia și-a închinat activitatea sa intereselor superioare și permanente ale neamului, căci ea a fost aceea care a sprijinit mișcarea culturală, a înfiin-

țat și tipografii și a ajutat poporul în toate împrejurările, fiind acolo, unde a fost cea mai mare mizerie. Ea este calea adevărului, prin care ne-am mântuit și tot prin ea ne vom mântui și în viitor, precum și în viața de dincolo de mormânt.

Se cuvine dar azi, mai mult, ca oricând, să ne îndreptăm gândul către Biserica Neamului și spre reprezentanții ei, amintindu-ne totdeauna de ceea ce ea a făcut în trecut și să fim cu toată încrederea în ceea ce va face și în viitor. Să îndeplinim cu toții porunca marelui naționalist Octavian Goga: „să ștergem praful depe altarele vechi și să ne închinăm lor“.

Să stăm, din toate puterile, în ajutor Ortodoxiei, acordându-i toată încrederea, libertatea și concursul necesar pentru a desăvârși opera începută de ea și de strălucirii noastre înaintași, căci numai în felul acesta vom avea o Biserică tare, sub aripa căreia să se adăpostească tot neamul nostru mare, glorios și credincios în vecii vecilor, Amin.

Petru Secan

Probleme canonice

Eternitate și vremelnice

Oricât au încercat unii să dovedească eternitatea vreunei creații omenești, timpul i-a desmințit. Nenumărate invenții cari au făcut glorie epocelor lor, au căzut în desuetudinea urmașilor, dovedindu-se a fi imperfecte și deci vremelnice.

Alăți oameni s'au ridicat mult deasupra semenilor și a timpurilor în cari au viețuit și totuși, în mod comparativ văzuți, azi n'ar fi tot atât de însemnați.

Tactica de războiu a lui Ștefan Vodă cel Mare, n'ar fi putut în zilele noastre să-l ridice, acolo unde a fost.

Popoare cari odinioară stăpâneau o lume, azi, au apus cu totul, iar numele lor doar truditele minți de școlari se mai străduiesc să le memorizeze. Dar nu numai în trecut. Nu! Chiar semenilor zilelor noastre, nouă tuturor, dat ne-a fost ca, martori oculari să fim, la schimbarea unor hotare de țări, a unor realități pe cari le-am crezut eterne.

Țări și popoare a căror civilizație a fost demnă pentru veacul pe care-l trăesc, au dispărut ca prin minune. Deci vremelnicia acestora s'a dovedit. Ceiace este însă mai trist, este comportarea acelor cari le-au fost conducători. În vremi grele, când pe câmpiile de războiu se pecelluia soarta poporului lor, ei, părăsindu-și poporul și țara s'au dus aiurea spre a-și salva, chiar rușinos, viața.

... În fața acestor fel de realități se pot judeca, odată mai mult noțiunile de eternitate a tot ceea ce este creatură divină și noțiunea de vremelnice a tot ceea ce omul cu mintea și puterea-i mărginită a făcut.

... Au fost războaie; ruini multe au rămas din mărețele temple de închinăciune; au fost distruse bisericile în înțelese de clădire, au rămas însă Bisericile din inimile credincioșilor. Și ceea ce este mai mult, că în aceste momente, aceste Biserici le sunt singura mângăere celor rămași.

Și atunci când, desamăgiți cei rămași n'ar mai avea sfătuitoari și mângăietori, durerea lor ar fi mult mărită. Dar, adevărul este altul.

Așa a fost și dăinuiește încă. Conducătorii su-fletești, tocmai pentru faptul că puterea lor nu este lucru omenesc, ci, mai presus de oameni, ei rămân veșnic alături de păstorii lor. La bucurii și la necaz; în vremi grele și zile mari. Această rămânere la postul în care au fost puși de Sus, le este dat și abaterile sunt sancționate. „Episcopului nu-i este ertat, părăsind eparhia să treacă la alta“ și apoi „dacă vreun presbiter sau diacon sau oricare din catalogul clericilor, părăsind eparhia sa, să se împărtășească acolo ca un laic“^{1,2)}. De aci, și din acest îndemn, au pornit atâtea sacrificii și atâtea vieți de martiri. Deci privind în paralelă, o înfăptuire omenească, ea se caracterizează prin vremelnice, spre deosebire de cea Dumnezeuască care este eternă. Și atunci să nu se uite și nici mirare să nu-i fie nimănui, dacă clericul în tot timpul, la bine și rău, este în Biserica sa.

Prof. Gh. Coman

Iubirea de adevăr

„Deaceia lăpădați minciuna: Fiecare dintre voi să spună aproapelui său adevărul“. (Efes. 4-25)

Copii, știți voi că Iisus Hristos nu iubește pe cei ce mințesc? Dece nu-i iubește? Apoi pentru că minciuna este un păcat urăcios, iar Iisus nu iubește pe cei păcătoși. El n'a mințit niciodată, ci a spus tuturor adevărul. Și cei mincinoși dovedesc că nici ei nu-l iubesc pe Domnul Hristos.

Cine este acela, însă, afară de Mântuitorul, care să nu fi mințit niciodată în viața lui? Cei mai mulți mințesc din glumă, ca să păcălească pe colegi, mai puțin de frică, să nu fie pedepsiți, iar alții pentru ca să facă rău semenilor săi. Dar toți au făcut același păcat: ori din glumă, ori de frică, ori din răutate. Căci cine minte azi în glumă, mâine minte ca să scape, iar poimâine mințește ca să se răzbune pe colegul său. O minciună naște alta, pentru ca să o sprijinească pe cea dintâi. Dar în cele din urmă, adevărul leze, totuși, la iveală, cum zice proverbul, că: cu minciuna prânzești, dar nu cizezi. Și atunci, ce mare rușine este pentru un copil să poarte pe umeri porecla: „mincinosul!“

Dar străjerul nu mințește. El spune adevărul, oricare ar fi urmarea, oricând, oriunde și oricui. Dacă este vinovat, își recunoaște greșala.

Așa a fost odată, acum două sute de ani, un băiat anume George, căruia tatăl său i-a făcut, de ziua nașterii, când împlinise zece ani, cadou, un topor frumos. Grăbit să-l încerce cât mai curând, copilul merse în grădină și se apucă să lovească cu toporul în dreapta și 'n stânga, o mulțime de pomișori sădiți frumos, în rânduri, de tatăl său. George nu-și dădea seama ce rău mare făcea pomilor, lovindu-i... Care nu fu mirarea și mânia tatălui său, când văzu atâtea pagubă! El intră vjelle în casă, întrebând: cine a făcut paguba? Băiatul tremura de frică, dar nu șovăi să spună: „Eu, tătucule“. Și căzu îngenuchi

¹⁾ Canonul 14 Apostolic.

²⁾ Canonul 15 Apostolic.

la picioarele tatălui său. Acesta rămâne împletit. Iar după câteva clipe, cu lacrimi de bucurie în ochi, își luă în brațe băiatul, zicând: „Sunt fericit, că am un copil pe care nimic nu-l poate împiedeca să spună adevărul...” Acest copil minunat, când fu mare, ajunse unul din oamenii cei mai însemnați ai lumii. Era George Washington, înfemeletoarea Statelor Unite din America.

El avuse de mic vârsta să spună adevărul. De aceea l-a și ajutat Dumnezeu să devină așa de mare om. Așa dar și voi, dragi străjeri, când faceți vre-un rău nu mințiți, ci recunoașteți-vă greșala: spuneți adevărul, cum zice sf. Pavel: lăpădați minciuna și fiecare să spună adevărul. Amin.

Presviter B.

Manifestările religioase ale timpurilor noastre

Religia mai mult ca oricând e în discuție, în streinăutate și în țară, pretutindeni se aud glasuri de rugăciune. Discuțiile au de scop să stabilească anumite adevăruri, să restabilească pacea mult dorită de omenirea întreagă.

Cultura ca o manifestare superioară de „armonizare a valorilor” nu poate exista fără forța creatoare a spiritualismului, fără religie.

Religia conține supremul ideal ce-l poate avea un individ și un popor. Idealul e drumul străbătut de om din timpurile cele mai îndepărtate și până în zilele noastre de mari prefaceri. Omul întotdeauna a avut același gând să depășească natura și însetat de dorul vieții spirituale, înainta spre infinit.

Religia i-a relevat infinitul și forța creatoare a ființei divine.

Dacă omul din trecut s'a preocupat de infinit, cel de azi nu poate trăi, fără Dumnezeu — viața lui ar fi prea animalică, fiindcă manifestările materiale nu-i aduc nici mulțumire; primordialul vieții e lumea ideală a lui Dumnezeu, lumea religiei.

Și religia conține o învioreare sufletească și un dor fierbinte după Adevăr, Bine, — ea descoperă Frumosul și ni-l redă în artă atât de gustată de noi.

Manifestările religioase sunt preocupările deosebite ale istoricilor din timpurile noastre — exemplele le găsim în viața de toate zilele, în războiul mondial și în cel din ultimul timp.

Să ne gândim numai la reacțiunile puternice naționaliste și anticreștine, cari au călcat în picioare toate comorile sufletului uman, iubirea și mila au fost îndepărtate și cultul rațiunii a fost proclamat ca centru al tuturor preocupărilor omenești; religia a fost înlocuită cu sistemele economiei politice și cu alte științe pozitive. Dar, reacțiunea nu întârzie niciodată! Deodată s'au auzit glasurile redeșteptării, iar lozinca vieții spirituale a fost din nou accentuată: **Să ne întoarcem la Hristos Mântuitorul**

Manifestările religioase au de scop ca să împace sufletul uman adânc zguduit de tirania celor orgolioși, cari au voit să demonstreze puterea pumnului și să predice filosofia materialismului. Azi din nou conștiința umană se ridică cu gândul până la Acela care conduce destinele spiritului omenesc, se roagă cu umilință la Dumnezeu, Creatorul Lumii, care conduce legile tainice ale universului.

Va fi religia de acum înainte axa preocupărilor omenești? *Credem, că da!* Spectacolul distrugerii și a morții stă înaintea ochilor noștri; el se prelungește și se interpune între noi și între natura plăcută, frumoasă și binefăcătoare, ieșită din mâinile Creatorului. Omul, imagine divină și strălucitoare, va ști să învingă materia oarbă, păcatul distrugător? În virtutea libertății pe care o posedă, cu gândurile nobile pe care le nutrește, cu aspirațiunile ideale spre care tinde și cari sunt marea naturii umane, se va opune haosului brutal, apropiindu-se de înțelepciunea, puterea și bunătatea infinită a lui Dumnezeu — Și EL, își va revărsa bunătatea Sa asupra lui.

Prof. Constantin Rudneanu

Pareneză de ziua Marelui Voevod Mihai

Este un potrivit prilej de întărire sufletească și un frumos gând acela de a înmănușia laolaltă sărbătorile bisericesti cu cele naționale. Ceeace dovedește că credința noastră strămoșească și Românișmul se împărtășesc laolaltă într'o frumoasă comună și se susțin reciproc, astăzi ca și în trecut.

Așa încât, legăm, ca și ceva dela sine înțeles, praznicul Arhanghelilor Mihail și Gavril cu sărbătorirea Marelui Voevod Mihail de ziua numelului său. Căci într'adevăr Măria Sa este întruchiparea fericită a credinței creștine și a virtuții strămoșești: comoara spirituală a poporului nostru. Privim din an în an mereu desăvârșită această comoară în inima tânărului vâstar regesc: credință, ascultare, sârguință, jertfire, modestie, vitejie, cumînțenie.

Voevodul Mihail s'a născut și crescut în credința ortodoxă, care este fiacără sfântă ce i-a călțit sufletul tânăr pentru vremurile grele de viitor. Această credință Prințul moștenitor cu nume de Arhanghel și de erou, o traduce în fapte creștinești, deia fapte de milostenie, până la împărtășirea regulată cu sf. cuminecătura și aceasta îl apropie mult de inima poporului ale cărei bătăi el le înțelege, depe acum.

Care Român nu recunoaște, cu mândrie și încredere, creșterea aleasă a viitorului nostru Reges? Voevodul nostru n'a urmat calea strălăniță pentru învățătură, ci a făcut școala dela cl. I primară până în a VIII liceală pe care o urmează acum, la noi în țară, cu profesori români și între colegi români. Deaceea nici nu este de mirare că ori prin ce locuri românești a trecut, în excursiile sale sau la vânatoare, el a lăsat o vie și plăcută amintire. Pe granița de vest, țărani care l-au învățit cu caldă privire la vânătorile regale, povestesc cu drag despre „Voevodul Mihăes”. Este în acest alint al poporului nostru de aci o nemărginită dragoste respectuoasă. Aceasta o știe Suveranul nostru și deaceea ori undă merge, ia cu sine, în țară și în străinătate pe urmașul său la tron. Și astfel îl pregătește pentru greaua slujbă de conducător al țării.

„Datoria ta de frunte — îl spunea acum doi ani augustul său părinte — este să nu uși niciodată lozinca, ce de veacuri este în Familia noastră: să fii primul slujitor al Țării.” În acest fel a știut M. Sa Regele Carol II să-și crească urmașul: Un tânăr vi-guros cu sufletul și cu corpul, care poate fi pildă, în toate privințele pentru tineretul român de azi.

Și de fapt: cui nu l-am putea da exemplu pe acest Principe tânăr, dar cu aplecare serioasă de bătrân peste înfățișarea și problemele vieții?

Agricultorilor — pe celce încovoiat pe coarnele unui plug muncește cu râvnă, arând și sămănând, loialtă cu colegii de clasă, timp de o zi, pământul țării în care, la plinirea vremii, va înfige plugul de aur al Domniei. Tinerilor — prin felul său de a fi gata la datorie, muncind în taberile străjerești împreună cu ei și îmbărbătându-i cu vorba și cu fapta. Ostașilor — între care el, cel mai tânăr ofițer, este model de ascultare și disciplină, precum însuși spunea când a fost făcut ofițer: „Făgăduiesc că mă voiu sili să îndeplinesc îndatoririle mele cu vrednicie, credință și desăvârșită ascultare”. De bunăseamă, că celce știe să asculte, va ști să fie și ascultat.

Iată, dar, ce figură aleasă se conturează, tot mai lămurit, pentru Tronul viitor al României. Să ni-l fie Dumnezeu, pe Marele Voevod Mihai, întru sănătate deplină, ca să fină, odată, pe un tron mareț, sabia lui Mihai Viteazul, credința lui Constantin Brâncoveanu și înțelepciunea lui Ștefan cel Mare.

Presviter B.

Informațiuni

Terminându-se lucrările cu renovarea bisericii catedrale din Arad, va fi sfințită Duminecă, 5 Noembrie a. c. de către P. S. Sa Părintele Episcop Dr. Andrei Magieru, în cadrul unor mari festivități, la care vor lua parte mai mulți Episcopi și Miniștri. Trebuie să amintim că s'au făcut renovări importante, ca de ex. câteva tablouri în stil bizantin și ridicarea și înlăturarea despărțământului dintre naie și tindă.

Sfințire de Biserică.

Duminecă în 29 Oct. Prea Sfinția Sa Părintele Episcop Andrei a sfințit, predând destinației locașul de închinare din parohia Călacea-Timiș protopopiatul Vinga, renovat radical prin sânguința parohului Dimitrie Anghel și jertfelnicia bunilor enoriași.

Pe un timp nefavorabil, în bătaia aspră a vântului și p'oil P. Sf. Sa împreună cu reprezentanții autorităților administrative în frunte cu dl colonel Prefect de Timișoara Popovici, au fost întâmpinați în biserică de către un sobor de preoți din provinciile învecinate, în frunte cu protopopul tractual Alexandru Bocșianu, care a rostit un călduros cuvânt de bineventare.

Cu tot timpul urât, biserică a fost plină de credincioși, doritori să vadă cum se săvârșește o sfințire de biserică, cu atât mai vărtos că această biserică nu fusese sfințită de Episcop. Punctul culminant, pentru toți cel de față a fost înălțătoarea predică rostită de P. Sf. Andrei, în care cu toată căldura sufletului de păstor bun al turmei celei cuvântătoare, a demonstrat marea necesitate a adunării de comori sufletești, cari nu sunt expuse moliiilor, ruginii și furilor, și cari sunt singurele mărturii bune la judecata cea de apoi.

Între publicul din biserică, am relevat și mulți locuitori minoritari — germani — din comună, ceace dovedește colaborarea pacinică și rodnică spre binele tuturor.

Răspunsurile liturgice au fost date de corul copiilor dela școala primară sub conducerea d'ui d.r. Ștefan Serbovan, fiul comunei. După o scurtă vizită

la preotul local, Pr. Sf. Sa s'a întors la reședință. Bunul Dumnezeu să-i dea puteri și viață lungă întru păstorirea turmei pe calea mântuirii.

Cel mai proaspăt Doctor în sf. Teologie este P. C. S. Părintele *Ilarion V. Felea* profesor de Teologie și redactorul revistei noastre. P. C. Sa după ce și-a dat mai de mult examenele de doctorat, și-a susținut în 30 Octomvrie teza de doctorat cu succes, la Facultatea de Teologie din București și a fost proclamat după toate formalitățile, *Doctor in Teologie*. Dumnezeu să-i ajute să-și folosească acest titlu — cel mai înalt — așa cum știe și cum îl știm că poate, în ogorul Domnului.

Di prof. univ. Constantin Tomescu, Decanul Facultății de Teologie din Chișinău a vizitat zilele trecute Aradul, cu care ocazie a fost primit în audiență de P. S. Sa Părintele Episcop Andrei, unde a și luat masa.

La Academia teologică Di Decan a fost întâmpinat de P. C. Sa Părintele rector Dr. Nicolae Popovici și de studenții teologi.

Părintele rector dr. N. Popovici, adresează d'insinsului oaspe călduroase cuvinte de bun venit și-l roagă să ducă profesorilor și studenților dela facultatea teologică din Chișinău salutul profesoriilor și studențiilor dela Arad.

Dr. prof. C. Tomescu, răspunde în frumoase cuvinte, apoi adresează studențiilor călduroase îndemnuri și sfaturi pentru felul cum trebuie să se pregătească în lupta mare ce o vor duce ca preoți.

Corul studențiilor i-a cântat oaspei „Mulți ani”.

În articolul „Preotul și Străjeria” din Biserica și Școala Nr. 47, prima pagină al. II rândul al 18-lea de sus, s'a strecurat o greșală de tipar, omițându-se cuvântul: „până” din propoziția: „Iată deosecol, că trebuie ca Biserica să participe la frământătura nouă a Străjeriei, până ce nu se cristalizează în forme definitive”.

Parohia ort. rom. din Cicir, aduce călduroase mulțumiri Domnului *Dr. Alexandru Stoinescu* originar din Cicir avocat în Arad și soției, Doamna *Lucia n. Pacu*, pentru prețiosul dar făcut Sf. Biserici din loc, prin cumpărarea unui prea frumos baldachin.

Dumnezeu să le răsplătească, din bogatele Sale daruri.

Mulțumită. Aduc pe această cale mulțumirile mele și ale comunei bisericesti din Curtici, tuturor celor, cari au înțeles, și au răspuns cu fapte, la apelul nostru privitor la înfrumusețarea bisericii și înzestrarea ei cu cele de lipsă: Prin lărga înțelegere a dlui notar Ioan Popovici, cu aprobarea binevoitoare a dlui primpretor Dr. S. Mladin și a dlui prefect D. Stinghe, s'a sucept în bugetul primăriei 30.000 Lei, pe cari parohia i-a folosit: 15.000 pentru îngrădirea cimitirelor iar 15.000 pentru înlocuirea obiectelor vechi din biserică.

Corul bisericesc a cumpărat 6 minee în valoare de 3000 Lei. Frații Petru și Ioan Bulboacă un trlod cu 800 Lei. Sofia soția lui Ștefan Julean o frumoasă acoperitoare de prestol cu 2000 Lei. Di Ioan Sterdian și Don Pavel Pipos câte un prapor cu câte 3000 Lei La plățirea unui car (dric) mortuar proprietatea b'sericicii, credincioșii au contribuit benevol cu suma de Lei 70.000. Subliniez cu mulță bucurie sufletească că credincioșii acestei comune, fără dispoziții din afară, ci

la un singur apel al conducerii căminului cultural au răspuns cu subscrieri benevole de 180 măști metrice grâu și tot atâta porumb, pentru ajutorarea celor concentrați și săraci. Intelectualii funcționari au oferit 5% din salariul lor pe timp de 3 luni, tot în acest scop. Dumnezeu să le răsplătească cu bine tuturor.

Curtici, 1 Noembrie 1939.

Preot *Zenobie Brădean*
cond. of. par.

Nr. 7031/1939.

Concurs

Prin aceasta se publică concurs cu termen de 30 zile pentru conferirea pe durata exclusivă a anului școlar 1939/40 a burselor vacante din fundațiunea *Epi-scop Iosif Goldiș*, administrată de Consiliul Eparhial din Arad.

Indreptățiți la aceste burse conform literilor fundaționale sunt: a.) Rudeniile fondatorului; b.) tineri rom. ort. din Socodor. c.) Tineri români ortodocși din Eparhia Aradului.

Concurenții vor prezenta cererile timbrate Consiliului Eparhial din Arad în termenul concursului cu următoarele documente în original ori copii autentificate de notar public; anume:

1. Extras de botez din matricola bisericească provăzută cu clauzula oficiului parohial local că petiționarul aparține și azi bisericii noastre.

2. Rudeniile fondatorului adaugă și informațiunile familiare doveditoare la gradul de înrudire.

3. Atestat despre starea materială a părinților eliberat de primărie.

4. Certificat școlar dovedind la studii media minimă de 7.50. Iar universitarii document despre examenele prestate.

5. Adeverință că nu mai beneficiază de o altă bursă.

Cererile ajustate defectuos nu vor fi luate în socotință.

Arad, din ședința secției culturale a Consiliului Eparhial dela 9. Octombrie 1939.

† *Andrei*

Calus Turicu

Episcop

consilier ref. eparhial

Nr. 7031—1939.

Prin aceasta se publică concurs cu termen de 30 zile pentru conferirea pe durata exclusivă a anului școlar 1939—40 a burselor vacante din fundațiunea *Ștefan Antonescu* administrată de Consiliul Eparhial din Arad.

Indreptățiți la aceste burse conform literilor fundaționale sunt: a) Rudeniile fondatorului; b) descendenți din David Nicoară și Ana; c) tineri români ortodocși din Eparhia Aradului.

Concurenții vor prezenta cererile timbrate Consiliului Eparhial din Arad în termenul concursului cu următoarele documente în original ori copii autentificate de notar public; anume:

1. Extras de botez din matricola bisericească provăzută cu clauzula oficiului parohial local că petiționarul aparține și azi bisericii noastre.

2. Rudeniile fondatorului adaugă și informațiunile familiare doveditoare la gradul de înrudire.

3. Atestat despre starea materială a părinților eliberat de primărie.

4. Certificat școlar dovedind în studii media minimă de 7.50; iar universitarii document despre examenele prestate.

5. Adeverință că nu mai beneficiază de o altă bursă. Cererile ajustate defectuos nu vor fi luate în socotință.

Arad, din ședința secției culturale a Consiliului Eparhial dela 9 Octombrie 1939.

† *Andrei*

Episcop

Calus Turicu

consilier ref. eparhial.

Nr. 7031—1939.

Prin aceasta se publică concurs cu termen de 30 zile pentru conferirea pe durata exclusivă a anului școlar 1939—40 a burselor vacante din fundațiunea *Teodor Papp* administrată de Consiliul Eparhial din Arad.

Indreptățiți la aceste burse conform literilor fundaționale sunt: a) Rudeniile fondatorului; b) tineri rom. ort. din Giula; c) tineri români ortodocși din Eparhia Aradului.

Concurenții vor prezenta cererile timbrate Consiliului Eparhial din Arad în termenul concursului cu următoarele documente în original ori copii autentificate de notar public; anume:

1. Extras de botez din matricola bisericească provăzută cu clauzula oficiului parohial local că petiționarul aparține și azi bisericii noastre.

2. Rudeniile fondatorului adaugă și informațiunile familiare doveditoare la gradul de înrudire.

3. Atestat despre starea materială a părinților eliberat de primărie.

4. Certificat școlar dovedind la studii media minimă de 7.50; iar universitarii document despre examenele prestate.

5. Adeverință că nu mai beneficiază de o altă bursă. Cererile ajustate defectuos nu vor fi luate în socotință.

Arad, din ședința secției culturale a Consiliului Eparhial dela 9 Octombrie 1939.

† *Andrei*

Episcop

Calus Turicu

consilier ref. eparhial.

Aviz

P. C. Preoți sunt rugați să și aranjeze data toria calendarelor pe anii trecuți, ca să nu aibă neplăceri cu ocazia reținerilor.

„DIECEZANA“ ARAD

Cărți noi apărute și bune pentru bibliotecile parohiale, de vânzare la Librăria Diecezană:

Pr. V. Sibiescu: Sărbătoarea nașterii Domnului (scurtă încercare de studiu istoric) Lei 10.

Pr. V. Sibiescu: Neamul Românesc sprijinitor al armatei Lei 10.

Pr. V. Sibiescu: Călugării sciți Lei 12.

Pr. V. Sibiescu: Apologetul Taian Asirianul și Elenismul Lei 20.

Pr. V. Sibiescu: Impăratul Iustinian I. și ereziile Lei 140.

Pr. I. N. Vasilescu: Principii evanghelice cu privire la bunurile materiale (conferință) Lei 20.

Pr. I. N. Vasilescu: Invățământul catehetic apostolic Lei 20.